

13. 05. 2014 r.

Warszawa, dnia 9 maja 2014 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DZW-I-0520- 2 /19056 /14/SW

**Pan
Krzysztof Karoń
Prezes
Związek Producentów Ryb
Organizacja Producentów**

Szanowny Panie Prezesie

W nawiązaniu do przedstawionej przez Pana zażalenia, znak L.dz. 58/04/2014, dotyczącego nieustosunkowania się przez Ministerstwo Środowiska do uchwały przedłożonej przez Związek Producentów Ryb – Organizację Producentów uprzejmie informuję, że dokument przesłany do Ministra Środowiska w dniu 6 listopada 2013 r. nawiązywał do spotkania, którego organizatorem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nie zaś Minister Środowiska. Odnosząc się do uchwały Związku Producentów Ryb należy zaznaczyć, że prace nad założeniami do ustawy – Prawo wodne w Ministerstwie Środowiska zostały podjęte w marcu 2014 r, wobec czego udzielenie odpowiedzi w terminie jednego miesiąca licząc od dnia otrzymania przekazanej uchwały nie było możliwe. Ze względu na powyższy wczesny etap procedowania ww. założeń do ustawy oraz szczegółowość przedłożonych przez Pana uwag, nie było podstaw do udzielenia wiążącej odpowiedzi. Zgodnie z wyznaczonym harmonogramem prac przekazanie założeń do projektu ustawy - Prawo wodne do Komitetu do Spraw Europejskich, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Rady Służby Cywilnej nastąpiło to w dniu 31 marca 2014 r.

Jedynym z aspektów związanych z transpozycją przepisów prawa UE objętym zakresem przedmiotowym niniejszych założeń jest pełne wdrożenie wyrażonej przez Ramową Dyrektywę Wodną zasady zwrotu kosztów usług wodnych. Ramowa Dyrektywa Wodna wskazuje na konieczność zastosowania instrumentów ekonomicznych w celu racjonalizacji

użytkowania zasobów i wynikających z tego strat w środowisku. Zgodnie z art. 5 i art. 9 oraz załącznikiem III RDW, kraje członkowskie UE zobowiązane są do opracowania analiz ekonomicznych korzystania z wody dla każdego obszaru dorzecza z uwzględnieniem zwrotu kosztów usług wodnych, który opiera się w szczególności o zasadę „zanieczyszczający płaci”/„użytkownik płaci”. Analiza zwrotu kosztów wymaga również uwzględnienia kosztów środowiskowych oraz zasobowych. **Ponadto, państwa członkowskie mają zapewnić, że polityka opłat za wodę przewiduje odpowiednie działania zachęcające użytkowników do efektywnego wykorzystania zasobów wodnych i w ten sposób przyczynia się do osiągnięcia celów środowiskowych tej dyrektywy.** Pełne wdrożenie tej zasady przyjmie postać likwidacji zwolnienia z opłat za pobór wód poboru wody na cele potrzeby energetyki wodnej oraz poboru wody powierzchniowej na potrzeby związane z wytwarzaniem energii cieplnej lub elektrycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Będzie to oznaczało, że zakłady korzystające aktualnie z tego rodzaju zwolnienia, będą obowiązane do uiszczania opłat za pobór wód.

Analizując nowe propozycje w zakresie rozwiązań prawnych dotyczących finansowania gospodarki wodnej, szczególną uwagę należy poświęcić problematyce wprowadzenia opłat za korzystanie z wód do celów energetyki wodnej oraz do celów chłodniczych w energetyce klasycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Jak wskazano wyżej, aktualnie ustawa – Prawo ochrony środowiska przewiduje szereg zwolnień z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska, co oznacza, że szereg podmiotów korzystających ze środowiska, w istocie nie ponosi z tego tytułu żadnych obciążeń. Zawężając ten krąg do podmiotów korzystających z wód w sposób szczególny, należy w szczególności wskazać na zwolnienie z opłat poboru wody na cele potrzeby energetyki wodnej oraz poboru wody powierzchniowej na potrzeby związane z wytwarzaniem energii cieplnej lub elektrycznej, na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych. Mając na uwadze pełne wdrożenie wyrażonej w Ramowej Dyrektywie Wodnej zasady zwrotu kosztów usług wodnych oraz konieczność zapewnienia adekwatnego do potrzeb poziomu finansowania utrzymywania wód oraz działalności inwestycyjnej w gospodarce wodnej, przewiduje się zniesienie tych zwolnień i objęcie systemem opłat środowiskowych także tej działalności. Przepisy ustawy – Prawo

ochrony środowiska będą określać górne jednostkowe stawki tych opłat, zaś jednostkowe stawki opłat będą szczegółowo określone w rozporządzeniu Rady Ministrów określającym stawki opłat za korzystanie ze środowiska.

Istotne znaczenie ma problematyka określenia przedmiotu proponowanych opłat. W odniesieniu do opłat za pobór wód na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych, co do zasady należy odrębnie potraktować chów lub hodowlę ryb łososiowatych oraz chów lub hodowlę ryb innych niż łososiowate (ryb karpiowatych). W przypadku chowu lub ryb innych niż łososiowate (ryb karpiowatych), wysokość opłaty mogłaby być uzależniona od powierzchni ewidencyjnej stawów użytkowanych przez użytkownika rybackiego. Umożliwiłoby to wyliczenie bazy wyjściowej wysokości opłaty za pobór wód w stosunku do tej powierzchni. Należy bowiem nadmienić, że odniesienie wysokości stawki opłaty od wyliczeń przedstawionych w operatach wodnoprawnych, nie zawsze znajduje odzwierciedlenie w rzeczywistym poborze wody. Dopływ wody, w szczególności w przypadku stawów opadowych, stanowiących około 65% wszystkich stawów karpiowych, nigdy nie był stały i powtarzalny i zależał głównie od opadów. Powierzchnia ewidencyjna stawów jest najczęściej brana pod uwagę powierzchnią w zakresie różnego rodzaju rozliczeń dotyczących produkcji rybackiej. Odrębnie należy zaś potraktować sektor chowu lub hodowli ryb łososiowatych. O ile bowiem ewidencyjna (ogroblowana) powierzchnia stawów karpiowych może być uznana za element kluczowy przy ustalaniu wysokości opłaty za pobór wody na cele chowu lub hodowli ryb karpiowatych, o tyle stawy przeznaczone do chowu lub hodowli ryb łososiowatych, mimo znacznie mniejszych wymagań dotyczących powierzchni lustra wody, wymagają poboru znacznie większej ilości wody, która jest niezbędna do zapewnienia odpowiedniej cyrkulacji oraz natężenia przepływu. Dlatego też, w tym przypadku należy przyjąć, że wysokość opłaty powinna być uzależniona od ilości pobranej wody.

Na konieczność zniesienia przedmiotowych zwolnień z opłat za pobór wody zwracała uwagę Komisja Europejska. W zapytaniu w sprawie nr 5253/13/ENVI Komisja Europejska wskazała, że władze polskie powinny rozważyć w ramach analiz ekonomicznych zwrot kosztów za usługi wodne, w tym pobór wód, przechowywanie lub spiętrzanie wody w celu ochrony przeciwpowodziowej i produkcji energii (hydroenergia, chłodzenie), jak również na rzecz górnictwa, melioracji, odwodnień i prac konserwacyjnych prowadzonych na rzekach. Ponadto wszystkie główne sektory (w podziale, na co najmniej przemysł, rolnictwo

i gospodarstwa domowe) powinny przyczyniać się do zwrotu kosztów. Brak zwrotu kosztów powinien być uzasadniony na podstawie analiz ekonomicznych i zgodnie z wymogami art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 4 RDW. W opinii Komisji Europejskiej w tym względzie, Polska powinna wyjaśnić, dlaczego koszty usług melioracyjnych wydają się być jedynie częściowo zwracane oraz dlaczego nie ma zwrotu kosztów dla prac konserwacyjnych prowadzonych na rzekach w celach ochrony terenów rolniczych przed zalewaniem. Ponadto, biorąc pod uwagę dodatkowe informacje, które Polska przekazała wydaje się, że napełnianie stawów stanowi 92 % poboru wody w rolnictwie. W takim przypadku zwolnienie z pobierania opłat, które stanowią zachętę do efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych, nie mogłoby być zaakceptowane, ponieważ nie jest to zgodne z wyrażoną w art. 9 zasadą przyczyniania się do zwrotu kosztów za usługi wodne i efektywnego wykorzystania wody. Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 4 RDW przyczyny odstępstw od stosowania art. 9 ust. 1 powinny być ujęte w planach gospodarowania wodami w dorzeczach. Fakt, że wymogi jakości wód przeznaczonych do nawadniania wody są bardzo niskie jest przywoływany jako uzasadnienie braku przyczyniania się do system pokrycia kosztów za usługi nawodnienia w rolnictwie. W tym kontekście, Komisja Europejska zapytała, czy Polska rozważała wprowadzenie zasady zwrotu kosztów w stosunku do skutków emisji rolniczych (zanieczyszczeń pochodzących z rozproszonych źródeł rolnych) w celu uzyskania pełniejszej wiedzy na temat tego, czy wykluczenie tych sektorów jest uzasadnione. Komisja Europejska wskazała, że zgodnie z art. 9 ust. 1 RDW, państwa członkowskie powinny zapewnić do końca 2010 r., że polityki opłat za wodę przewidywać będą działania zachęcające użytkowników do wykorzystywania zasobów wodnych efektywnie. W Polsce istnieje system zwolnień z opłat za wodę przeznaczoną do chłodzenia w zakresie produkcji energii oraz do wytwarzania energii wodnej (hydroenergetyka). Mając na uwadze, że produkcja energii (chłodzenie) jest ważnym źródłem poboru wody w Polsce, zwolnienia z opłat nie wydają się być zgodne z art. 9 RDW. Pełne wdrożenie zasady zwrotu kosztów usług wodnych ma istotne znaczenie dla spełnienia warunku ex ante 6.1 Gospodarka wodna, którego spełnienie do dnia 31 grudnia 2016 r. warunkuje płatności w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020. Stan spełnienia przez Polskę warunków ex ante stanowi załącznik do Umowy Partnerstwa pomiędzy Rządem RP a Komisją Europejską. W tym załączniku jest wskazane, że zapewnienie pełnego zwrotu kosztów usług wodnych stanowi jeden z elementów projektu założeń projektu ustawy – Prawo wodne i ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia finansowania zadań w obszarze gospodarki wodnej z funduszy europejskich.

W toku spotkania uzgodnieniowego w dniu 16 kwietnia 2014 r. zaproponowano, że w maju 2014 r. zostaną przeprowadzone konsultacje z przedstawicielami sektora rolniczego i akwakultury mające na celu ustalenie sposobu nałożenia opłaty za pobór wód oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty, w uwzględnieniu wpływu tej opłaty na kondycję finansową oraz sytuację gospodarczą podmiotów, które będą obowiązane do uiszczania opłaty. W toku analizy tego zagadnienia przed rozpatrzeniem projektu założeń przez Komitet do Spraw Europejskich zostało uzgodnione, że wysokość stawki opłaty za pobór wód na potrzeby chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych zostanie ustalona z uwzględnieniem kosztów usług ekosystemowych na podstawie reprezentatywnych danych określających wpływ sektora akwakultury na stan wód. Z uwagi na rozpoczęcie obecnego cyklu planistycznego w gospodarowaniu wodami informacje na temat wpływu sektora akwakultury na stan wód zostaną zrewidowane w ramach analizy ekonomicznej sporządzonej na potrzeby aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach na lata 2021-2027. Zaproponowano także, żeby w konsultacjach z sektorem akwakultury wzięli udział przedstawiciele Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wyniki tych uzgodnień zostaną uwzględnione w dalszych pracach nad projektem założeń. Deklaruję, że reprezentowany przez Pana Związek Producentów Ryb – Organizacja Producentcka, zostanie zaproszony do udziału w tych konsultacjach odrębnym pismem.

Projekt założeń został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 7 maja 2014 r.

z pp. Ministra
Sekretarz Stanu
Stanisław Gawłowski

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Obywatelskich, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.
2. Biuro Ministra – w miejscu.